

ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

За умов мінливості та невизначеності умов діяльності підприємств ефективності їх господарювання можна досягти за рахунок посилення ролі планування. Планування згладжує негативний вплив факторів на діяльність підприємства, забезпечуючи результативність його діяльності. Саме планування забезпечує раціональний розподіл та використання ресурсів підприємства, узгоджує діяльність внутрішніх підрозділів підприємства. Отже, із підвищенням рівня невизначеності зовнішнього середовища роль планування у господарському житті набуває особливої актуальності.

Вивченню питань планування присвячено ряд праць зарубіжних та вітчизняних науковців, а саме: Ареф'єва О., Бланка І., Дарнопиха Г., Кофмана А., Клейнера Г., Лігоненко Л., Хекса А., Тамбовцева В., Чумаченко Н. та інших. Так, окремі питання планування діяльності підприємств в умовах невизначеності, ризику, кризи, нестабільного економічного середовища розглядалися у працях Алексєєвої М., Орлова О., Василенко В., Плоха О., Кротюка І., Краснопольської Ю., Клейнера Г. Проте, зважаючи на агресивність та нестабільність зовнішнього середовища й досі існує ряд питань, які потребують більш детального висвітлення та дослідження.

З набуттям Україною незалежності, в період становлення нового ринкового простору до планування відносилися як до «пережитку минулого», адже у більшій частині суспільства воно асоціювалося із чимось таким, що носить директивний характер та примушує підприємства працювати за заздалегідь встановленою програмою. Проте, нові умови господарювання змінюють відношення до планування, як до процесу визначення розвитку підприємства, формування його стійкого становища на ринку завдяки виробництву конкурентоздатної та якісної продукції.

Фінансове планування охоплює найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, забезпечує необхідний попередній контроль за утворенням і використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів, створює умови зміцнення фінансового стану підприємства. Отже, узагальнюючим показником, що характеризує якість фінансового планування господарчої діяльності підприємства є фінансовий результат, а саме отримання прибутків або збитків.

Під плануванням фінансового стану розуміють передбачення обсягу та розміщення фінансових ресурсів підприємства на певний термін наперед шляхом вивчення динаміки розвитку підприємства як суб'єкта господарської діяльності на фоні реалій економічного життя суспільства та держави. Планування фінансового стану передбачає розробку планової фінансової звітності. Планова фінансова звітність включає: звіт про фінансові результати, баланс, звіт про рух грошових коштів. Для стратегічного аналізу найважливішими є дві перші форми проекрованої звітності, оскільки на їх основі можна попередньо оцінити плановий фінансовий результат і визначити потреби в зовнішньому фінансуванні бізнесу на наступні часові періоди.

Процес підготовки планових фінансових звітів, складених на основі Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні, починається з оцінювання відповідних звітів за минулий рік (або декілька років) з урахуванням майбутніх тенденцій діяльності підприємства і поділяється на декілька загальних етапів:

- першим етапом є планування такого показника, як дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- другим етапом є підготовка звіту про фінансові результати, що обумовлюється необхідністю розрахунку суми нерозподіленого прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства і може бути направлений у виробництво;
- третім етапом є коригування власного капіталу (у проектованому балансі) на величину «доповнення до нерозподіленого прибутку»;
- четвертим етапом є розрахунок показника «додатково необхідні фонди» та розподіл його величини за статтями балансу;
- п'ятим етапом має стати співставлення плану із фактичними даними, отриманими підприємством в плановому періоді і визначити відхилення та встановити їх причини.

Таким чином, планування фінансового стану підприємства є основою для подальшого розвитку та розширення підприємства. На основі планових показників прибутковості, платоспроможності, ліквідності, раціонального розміщення обігових коштів, тощо є можливим формування подальшої стратегії розвитку підприємства та корегування короткострокових планів за рахунок зміни тактичних завдань та цілей.